

ประโยค ๑ - ๒
แปล มครเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อถสฺส(ปณฺฑิตสามเณรสฺส) คุณฺเตเชน สกฺกสฺส อาสนํ อุนฺหาการํ
 ทสฺเสตี ฯ โส “กัณฺณุ โข การณฺนติ อุปรารเณโต “ปณฺฑิตสามเณโร
 อุปรชฺฌายสฺส ปตฺตจิวริํ ทตฺวา ‘สมณฺชมฺมํ กริสฺสามิตี นิวตฺโต, มยาปี
 ตตฺถ คนฺตุํ วฏฺฏตีตี จินฺเตตฺวา, จตฺตาริ มหาราเช อามนฺเตตฺวา “วิหารสฺส
 อุปเวเน วิจรฺนเต สกฺกเณ ปลาเปตฺวา สมณฺตา อารกฺขํ คณฺหาตี วตฺวา,
 จนฺทเทวปฺตฺตํ “จนฺทมณฺฑลํ อากกฺขมิตฺวา คณฺหาหีตี, สุริยเทวปฺตฺตํ
 “สุริยมณฺฑลํ อากกฺขมิตฺวา คณฺหาหีตี วตฺวา, สยํ คนฺตฺวา อวิญฺชน-
 รชฺชชฺฏจฺานเ อารกฺขํ คเหตฺวา อฏฺฐาสี ฯ วิหารเ ปฺรามณฺณสฺสาปี สทฺโท
 นาโหตี ฯ สามเณรสฺส จิตฺตํ เอกคฺคํ อโหตี ฯ โส อนฺตรรกตฺเตเวว อตฺตภาวํ
 สมฺมสตีตฺวา ตีณิ ผลานิ ปาปฺณิ ฯ เถโรปี “สามเณโร วิหารเ นิสินฺโน,
 ตสฺส อุปกปฺปนํ โภชนํ อสฺสกฺกุเล นาม สกฺกา ลทฺฐนฺติ เอกํ
 เปมการวฺยตฺตํ อุปรจกฺกฏลํ อคมาตี ฯ ตตฺถ จ มนฺุสฺสา ตํ ทิวสํ โรหิตมจฺเจ
 ลภิตฺวา เณรฺสฺเสว อากมนํ โอลเณนฺตา นิสีทิสฺสุ ฯ เต เถร์ อากจฺจนฺตํ
 ทิสฺวา “ภนฺเต ภทฺทกํ โว กตํ อีชาคจฺจนฺเตหีตี อนฺโต ปเวเสตฺวา
 ยาคฺชชฺชกาทีนิ ทตฺวา โรหิตมจฺจรเสน ปิณฺทปาตํ อทฺสุ ฯ เถโร ھرณฺการํ
 ทสฺเสตี ฯ มนฺุสฺสา “ปริภฺยชฺธ ภนฺเต, ھرณฺกตฺตํปี ลภิสฺสธาทิ วตฺวา
 เณรฺสฺส ภตฺตกัจฺาวสานเ ปตฺตํ โรหิตมจฺจรสโภชนสฺส ปฺเรตฺวา อทฺสุ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. เถโร “สามเณโร เม ฉาโตติ สິงฺ อคมาสิ ฯ สตุถาปี ตํ ทิวสํ
 สกาลสุเสว ภูณชิตฺวา วิหารํ คนฺตฺวา “ปณฺทิตสามเณโร อุพฺชฌายสุส
 ปตฺตจิวโร ทตฺวา ‘สมณฺชมฺมํ กริสฺสามิตี นิวตฺโต; นิปฺปชฺชิสฺสตี นุ โข
 อสุส ปพฺพชิตกิจฺจนฺติ อุพฺชารณฺโต ติณฺณํ ผลานํ ปตฺตภาวํ ฌตฺวา
 “อรหตฺตสุส อุปนฺนสุสโย อตฺถิ นตฺถิตี อวชฺเชนฺโต “อตฺถิตี ทิสฺวา
 “ปุเรภตฺตเมว อรหตฺตํ ปตฺตํ สกฺขิสฺสตี น สกฺขิสฺสตีตี อุพฺชารณฺโต
 “สกฺขิสฺสตีตี อฌณาสี ฯ อถสุส เอตทโหสิ “สารีปฺตุโต สามเณรสุส
 ภตฺตมาทาย สິงฺมาคจฺฉติ, อนฺตรายํปีสุส กรเษย, ทวารโกฏฺจเก อารกฺขํ
 คเหตุวา นิสฺสีทิสฺสามิ, อถ นํ จตฺตารो ปญฺहे ปุจฺฉิสฺสามิ, ตสฺมี
 วิสฺสชฺชมานเ สามเณโร สห ปฏฺฐิสฺสมุทฺทาทิ อรหตฺตํ ปาปฺมุณฺนิตฺตีตี ตโต
 คนฺตฺวา ทวารโกฏฺจเก จตฺวา สมฺปตฺตํ เถโร จตฺตารอ ปญฺहे ปุจฺฉิ ฯ
 ปุฏฺจปญฺहे เถโร วิสฺสชฺชเชตี ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มครเป็นไทยแปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ. อาสนะ ของท้าวสักกะ แสดงแล้ว ซึ่งอาการอันร้อนด้วยเดชแห่งคุณ ของสามเณรชื่อว่าบัณฑิตนั้น ๆ อ. ท้าวสักกะนั้น ทรงใคร่ครวญอยู่ว่า อ. เหตุอะไรหนอแล จักมี ดังนี้ ทรงพระดำริแล้วว่า อ. สามเณรชื่อว่าบัณฑิต ให้แล้ว ซึ่งบาตรและจีวร แก่พระอุปัชฌาย์ กล่าวแล้วว่า อ. กระผมจักกระทำ ซึ่งสมณธรรม ดังนี้ กลับแล้ว อ. อัน แม่อันเรา ไปในที่นั้น ย่อมควร ดังนี้ ตรัสเรียกมาแล้ว ซึ่งท้าวมหาราช ท. ๔ ตรัสแล้วว่า อ. ท่าน ท. ยังนท. ท. ตัวบินเที่ยวไปอยู่ ในที่ใกล้แห่งป่า แห่งวิหาร ให้หนีไปแล้ว จงถือเอา ซึ่งการอารักขา โดยรอบ ดังนี้ ตรัสแล้ว กะเทพบุตรชื่อว่าจันทะว่า อ. ท่าน คร่ำมาแล้ว ซึ่งมณฑลแห่งพระจันทร์ จงยึดไว้ ดังนี้ ตรัสแล้ว กะเทพบุตรชื่อว่าสุริยะว่า อ. ท่าน คร่ำมาแล้ว ซึ่งมณฑลแห่งพระอาทิตย์ จงยึดไว้ ดังนี้ ได้เสด็จไปแล้ว เอง ได้ทรงถือเอาแล้ว ซึ่งการอารักขา ในที่แห่งเชือกเป็นเครื่องชัก ประทับยืนอยู่แล้ว ๆ อ. เสียง แม่แห่งใบไม้เก่า ไม่ได้มีแล้ว ในวิหาร ๆ อ. จิต ของสามเณร เป็นธรรมชาติมีอารมณ์เป็นหนึ่ง ได้เป็นแล้ว ๆ อ. สามเณรนั้น พิจารณาแล้ว ซึ่งอรรถภาพ ในระหว่างแห่งภักตร นั้นเที่ยว บรรลุแล้ว ซึ่งผล ท. ๓ ๆ แม่ อ. พระเถระ คิดแล้วว่า อ. สามเณร นั่งแล้ว ในวิหาร อันเรา อาจ เพื่ออันได้ ซึ่งโภชนะ อันเข้าไปสำเร็จ แก่สามเณรนั้น ชื่อในตระกูลโน้น ดังนี้ ได้ไปแล้ว ผู้ตระกูลแห่งอุปัชฌาย์จาก อันประกอบแล้วด้วยความรักและความเคารพ ตระกูลหนึ่ง ๆ ก็ อ. มนุษย์ ท. ในตระกูลนั้น ได้แล้ว ซึ่งปลาตะเพียนแดง ท. ในวันนั้น นั่งแลคอยู่แล้ว ซึ่งการมา แห่งพระเถระนั้นเที่ยว ๆ

อ. ชน ท. เหล่านั้น เห็นแล้ว ซึ่งพระเถระ ผู้มาอยู่ กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่าน ผู้เจริญ อ. กรรมอันเจริญ อันท่าน ผู้มาอยู่ ในที่นี้ กระทำแล้ว ดังนี้ ยังพระเถระ ให้เข้าไปแล้ว ในภายใน ถวายแล้ว ซึ่งวัตถุ ท. มีข้าวต้มและของอันบุคคล พึงเคี้ยวเป็นต้น ได้ถวายแล้ว ซึ่งบิณฑบาต ด้วยรสแห่งปลาตะเพียนแดง ฯ

อ. พระเถระ แสดงแล้ว ซึ่งอาการคืออันนำไป ฯ อ. มนุษย์ ท. กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ท่าน จงฉันเถิด อ. ท่าน จักได้ ซึ่งภัตอันเป็นส่วน แห่งภิกษุผู้นำไป ดังนี้ ยังบาตร ให้เต็มแล้ว ด้วยโภชนะอันปรุงแล้วด้วยรส แห่งปลาตะเพียนแดง ได้ถวายแล้ว ในกาลเป็นที่สุดลงแห่งกิจด้วยภัต แห่งพระเถระ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระเถระคิดว่า สามเณรของเราหิวแล้ว จึงได้รับไป ฯ แม้พระบรมศาสดา ก็ทรงเสวยแต่เช้าทีเดียวในวันนั้น เสด็จไปวิหาร ทรงใคร่ครวญว่า บัณฑิต สามเณรให้บาตรและจีวรแก่พระอุปัชฌาย์ เรียนว่า กระผมจักทำสมณธรรม กลับไปแล้ว กิจแห่งบรรพชิตของเธอ จักสำเร็จหรือไม่ ทรงทราบว่ สามเณร บรรลุผล ๓ อย่างแล้ว จึงทรงพิจารณาว่า อุปนิสัยแห่งพระอรหัตต์จะมีหรือไม่มี ทรงเห็นว่า มีอยู่ ดังนี้แล้ว ทรงใคร่ครวญว่า สามเณรจักอาจเพื่อบรรลุ พระอรหัตต์ก่อนภัตที่เดียว หรือจักไม่อาจ ได้ทรงทราบว่ จักอาจ ฯ ลำดับนั้น พระองค์ได้มีความปริวิตกอย่างนี้ว่า สารีบุตรถือภัตเพื่อสามเณร ริมมา เธอจะพึงทำอันตรายแก่สามเณรนั้น ก็ได้ เราจักนั่งถือเอาอาภรณ์ที่ชุ่ม ประตุ เมื่อเป็นอย่างนั้น เราจักถามปัญหา ๔ ข้อกะเธอ เมื่อเธอแก้อยู่ สามเณร จักบรรลุพระอรหัตต์พร้อมด้วยปฏิสัมภทา ดังนี้แล้ว จึงเสด็จไปจากวิหารนั้น

ประทับยืนอยู่ที่ซุ้มประตู ตรัสถามปัญหา ๔ ข้อกะพระเถระผู้มาถึงแล้ว ฯ
พระเถระแก้ปัญหานั้นพระบรมศาสดาตรัสถามแล้ว ฯ
